

VIII. ULUSAL PATOLOJİ KONGRESİNE SUNULAN ÇALIŞMALARIN SAYISAL ANALİZİ¹

² Dr. Kürşat YILDIZ, ³ Dr. Önder PEKER

ÖZET

Patoloji kongreleri, Türkiye'deki patoloğların o dönem içindeki çalışmalarının sunulduğu platformlar olmaktadır. Bu çalışmaların değerlendirilmesi, patolojinin ülkemizdeki durumu ve gelişme yönü konusunda ipuçları verebilecektir. Bu çalışmada, 1988 yılında yapılan VIII. Ulusal Patoloji Kongresi'ne sunulan çalışmaların nicelik yönünden değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Değerlendirmede kongre kitabı esas alınmış, objektif verilerin dökümü ile sınırlı kalmıştır. Çalışmalar; yazarları, kurumları, çalışmanın türü, kullanılan yöntemler, klinikopatolojik işbirliği ve kaynaklarının özellikleri açısından incelenmiştir. kongreye sunulan çalışmaların belirli kurumlarda yoğunlaştığı, vaka takdimlerinin ve retrospektif çalışmaların ağırlık taşıdığı, çalışmalarda yeni kaynakların genellikle değerlendirilmediği saptanmıştır.

İlki 1970 yılında Ankara'da düzenlenen Patoloji Kongreleri'nin sonuncusu olan VIII. Ulusal Patoloji Kongresi 1988 Kasım ayında yine Ankara'da yapılmıştır. Diğer tıp alanlarında olduğu gibi Patoloji Kongreleri de, bu alandaki araştırmacıların geniş katılımıyla yapılmakta, iki yılda bir düzenlenen bu toplantılar, Türkiye'deki patoloğların, patoloji eğitimi yapan kurumların ve patoloji ile ilgili disiplinlerdeki, diğer araştırmacıların bu dönemlerdeki çalışmalarının sunulduğu tartışıldığı platformlar olmaktadır. Bu nedenle kongre çalışmalarının değerlendirilmesi, patolojinin ülkemizde bulunduğu düzeyi, patoloğların ilgi alanlarını ve kurumların çalışmalarını saptamak bakımından önemli ipuçları verebilecektir.

Her ne kadar Patoloji Kongreleri'nin son günlerinde çalışmaların değerlendirildiği bir oturum yapıl-

SUMMARY

Pathology congresses in Turkey can be considered as platforms on which studies of pathologists are presented. An evaluation of these studies may give an idea on the present state of pathology and its aspects of development in the country. The aim of this study is the quantitative analysis of the studies presented at the Eighth National Pathology Congress held in 1988. The evaluation was based on the book of congress and was limited with the enumeration of objective data. The studies were evaluated according to their authors, their institutions, their kinds, the methods used, clinicopathologic cooperations and the quality of their references. The results showed that the studies condensed around certain institutions, that they were case reports and retrospective analyses intensive and that new references were generally not evaluated.

ması gibi güzel bir gelenek varsa da, bu çaba daha çok genel değerlendirmelerle sınırlı kalmakta, yazılı hale getirilememektedir. Oysa yukarıdaki amaca ulaşabilmek için geniş zamana yayılmış, analitik değerlendirmeler yapılması ve bunların yazılı hale getirilmesi gereklidir.

Kongre çalışmalarının asıl olarak nitelik yönünden değerlendirilip tartışılmasının önemli olduğu kabul edilmelidir. Sayısal değerlendirmeler böyle bir tartışmaya ancak veri oluşturabilir. Kongre çalışmalarının nitelik yönünden analizinin ancak geniş ve yetkin bilimsel kurullar tarafından yapılabileceği doğal olduğundan bu çalışmada yalnızca VIII. Ulusal Patoloji Kongresi'ne ait verilerin dökümü amaçlanmıştır.

¹ 9. Ulusal Patoloji Kongresi'nde poster bildirisi olarak sunulmuştur.

² Çorlu Askeri Hastanesi.

³ GATA Haydarpaşa Askeri Hastanesi.

GEREÇ VE YÖNTEM

Bu çalışmadaki değerlendirmelerde 1989 yılında Ankara Patoloji Derneği tarafından yayınlanan "Kongre Kitabı" esas alınmıştır.

Çalışmaların yazarları, kurumları, çalışmanın türü, alanı, kullanılan yöntemler, klinikopatolojik işbirliği ve kaynakların özellikleri değerlendirilmiştir.

Kongreye sunulan 224 çalışmanın 161'i makale haline getirildiğinden geri kalan çalışmalarda kaynak özelliklerini değerlendirmek mümkün olmamıştır.

Çalışma türleri sınıflandırılırken sadece, geriye dönük taramalar şeklindeki çalışmalar "retrospektif", bir hipoteze dayanarak planlanmış olanlar "prospektif", daha önce materyal incelenmekle birlikte yeniden değerlendirilmiş, ek çalışmalar yapılmış olanlar "çalışma serisi", birkaç vaka ya da otopsinin ardarda sunulduğu çalışmalar "otopsi serisi" veya "vaka serisi" olarak ele alınmıştır.

SONUÇLAR

A. Kongre çalışmalarının genel dökümü:

Kongrede 3 panel, 5 konferans, 183 serbest bildiri, 41 poster bildirinin yer aldığı görülmektedir. Bildiriler içinde poster bildirilerin oranı % 18.30'dur.

B. Çalışma sahipleri:

3 panelde 11 konferansçı yer almıştır. Bildirilerin yazarlara göre dağılımı ise şöyledir (Tablo 1).

Tablo 1: VIII. Ulusal Patoloji Kongresi'ne bildirilenlerin bildiril sayılarına göre dağılımı.		
Yazar sayısı	Tüm katılanlara oranı (%)	Çalışma sayısı
235	63.2	1
54	14.5	2
24	6.4	3
15	4.0	4
11	3.0	5
7	1.9	6
6	1.6	7
9	2.4	8
+ 11	3.0	9+
372	100.0	

Tablo 1'de görüldüğü gibi Kongre'ye katılanların yaklaşık 2/3'ü bir bildiri ile yer almışlar, 11 yazar ise 9 ile 17 arasında değişen sayıda bildiriye imza koymuşlardır.

C. Çalışmaların kurumlara dağılımı:

VIII. Ulusal Patoloji kongresi'ne sunulan bildirilerin en çok gönderildiği kurum Hacettepe Tıp Fakültesidir. 25'i poster olmak üzere Hacettepe'den 53 bildiri sunulmuş, Ankara Numune Hastanesi, İstanbul Tıp Fakültesi ve Cerrahpaşa Tıp Fakültesi onu izlemişlerdir (Tablo 2).

D. Çalışmaların türleri:

Bildiriler bu bakımdan sınıflandırıldığında vaka takdimlerinin ön sırayı aldığı retrospektif çalışmaların onu izlediği görülmektedir. Bazı çalışmalar tek bir kategoriye sokulamadığından toplam sayı 224'ün üzerine çıkmaktadır. Sitolojik çalışmaların azlığı ve retrospektif çalışmaların bildirilerin dörtte birini oluşturması dikkati çeken bir başka noktadır (Tablo 3).

E. Bildirilerin Konuları :

Çalışmalar bu açıdan incelendiğinde kadın genital sistemine ait bildirilerin ilk sırayı aldığı, gastrointestinal sistem, merkezi sinir sistemi ve lenfoid sistemi ait çalışmaların onu izlediği görülmektedir.

Merkezi sinir sistemine ve lenforetiküler sisteme ait çalışma sayılarının yüksek olmasında iki yazara ait (A. Sav, S. Ülker) çok sayıda bildirinin varlığının etkili olduğu görülmektedir.

F. Vaka takdimlerinin değerlendirilmesi:

Kongreye sunulan bildiriler içinde en çok sayıyı vaka takdimleri oluşturduğundan, bu grup yazar sayıları ve kullanılan özel araştırma yöntemleri açısından ayrıca değerlendirilmeye değer görüldü (Tablo 5, Tablo 6).

72 vaka takdiminden 36'sında (% 50) özel yöntemler kullanılırken kalan 36 vaka takdiminde rutin boyama yöntemleri dışında bir inceleme gereksinimi olmadığı görülmektedir.

G. Kullanılan Yöntemler:

Kongreye sunulan çalışmalarda kullanılan özel yöntemler tek ve ikili olmak üzere ayrı ayrı değerlendirildi (Tablo 7).

Tablo 7, kapsamı dışında kalan 118 çalışmada herhangi özel yöntem kullanılmamıştır.

H. Kongreye sunulan 224 çalışmadan % 50'sinin multidisipliner çalışma olduğu diğer yarısı-

Tablo 2: VIII. Ulusal Patoloji Kongresi'ne sunulan çalışmaların kurumlara göre dağılımı.

Kurumlar	Çalışma sayısı	Oranları (%)
		(23.76)
Hacettepe T.F.	53 (25)	
Ankara Numune H.	24 (3)	(10.76)
İstanbul T.F.	20	(8.96)
Cerrahpaşa T.F.	19	(8.52)
Ege T.F.	18	(8.07)
Marmara T.F.	11 (4)	(4.93)
Karadeniz T.F.	8 (3)	(3.59)
Anadolu T.F.	7	(3.14)
9 Eylül T.F.	7	(3.14)
Gazi T.F.	7 (5)	(3.14)
SSK İstanbul H.	7	(3.14)
Çukurova T.F.	6	(2.69)
Ankara T.F.	5	(2.24)
İzmir Dev. H.	5	(2.24)
Vakıf Gur. H.	5	(2.24)
Diğerleri	22	(9.82)

(■) Poster bildirilere aittir.

Tablo 3 : VIII. Ulusal Patoloji Kongresi'ne sunulan çalışmaların türlerine göre dağılımı.

Çalışma türü	Sayısı	Oranı (%)
Vaka takdimi	72	31.2
Retrospektif	57	24.5
Çalışma serisi	23	10.0
Prospektif	19	8.2
Otopsi serisi	12	5.2
Vaka serisi	9	3.9
Otopsi takdimi	9	3.9
Hayvan deneyi	6	2.6
Sitoloji	5	2.2
Morfometrik çalışma	5	2.2
Diğerleri	14	6.1
Toplam	231	100.0

Tablo 4 : VIII. Ulusal Patoloji Kongresi'ne sunulan çalışmaların konularına göre dağılımı.

Kadın genital S.	27	% 12
Gastrointestinal S.	20	% 8.9
Merkezi sinir S.	19	% 8.5
Lenfoid S.	18	% 8.0
Solunum S.	15	% 6.7
Yumuşak Doku	14	% 6.2
Üriner S.	12	% 5.4
Karaciğer, Safra Y.	10	% 4.5
Genetik H.	10	% 4.5
Kas, iskelet S.	9	% 4.0
Deri H.	9	% 4.0
Diğerleri	61	% 27.2
Toplam	224	100.0

nın yalnızca patologlar tarafından gerçekleştirildiği görülmektedir.

I. Kaynakların değerlendirilmesi:

Makale haline getirilen 161 bildiri gözden geçirilmiştir.

Tablo 5 : VIII. Ulusal Patoloji Kongresi'ne sunulan takdimlerinin yazar sayılarına göre dağılımı

Yazar sayısı	Çalışma sayısı	Oranı (%)
1	2	2.7
2	11	15.3
3	18	25.0
4	16	22.2
5	13	18.1
6	11	15.3
7	1	1.4
Toplam	72	100.0

Tablo 6 : VIII. Vaka takdimlerinde kullanılan özel yöntemler.

A. Tek özel yöntem kullanılan çalışmalar:	
Konvansiyonel Histokimya	11
Elektron Mikroskopi	6
İmmünohistokimya	5
Toplam :	22
B. İki özel yöntem kullanılan çalışmalar:	
Konvansiyonel HK. + Elektron Mikroskopi	6
Konvansiyonel HK. + İmmünofloresan	2
Konvansiyonel HK. + İmmünohistokimya	5
İmmünofloresan + Elektron Mikroskopi	1
Toplam :	14

TARTIŞMA

Kongrelerin bilimsel niteliğini yalnızca sunulan bildirilerle değerlendirmek en azından eksik olur. Paneller ve konferanslarda öne sürülen fikirler, gelişmelerin aktarılması bildirilerde ortaya atılan tezler ve kongrede yaratılan tartışma atmosferi de muhakkak önem taşımaktadır.

Bilimsel çalışmaların nitelik olarak değerlendirilmesinde objektif kriterler arayan çabalar bilinmektedir (1,2). Bu çalışmada da son Patoloji Kongresi'nin olabildiğince objektif bir değerlendirmesini yapmak

Tablo 7 : VIII. Ulusal Patoloji Kongresi'nde sunulan çalışmalarda kullanılan özel yöntemler.

A. Tek özel yöntem kullanılan çalışmalar:	
Konvansiyonel Histokimya	52
İmmünohistokimya	11
İmmünofloresan	2
Elektron Mikroskopi	7
Doku kültürü	2
"Frozen section"	1
İstatistik Y.	4
Toplam :	79
B. İki özel yöntem kullanılan çalışmalar:	
Konvansiyonel HK. + Elektron Mikroskopi	8
Konvansiyonel HK. + İmmünofloresan	2
Konvansiyonel HK. + İmmünohistokimya	8
Konvansiyonel HK. + Floresan Mikroskopi	1
Konvansiyonel HK. + İstatistik Y.	5
Elektron Mikroskopi+ İmmünofloresan	1
İmmünohistokimya + İmmünofloresan	1
"Frozen Section" + İstatistik Y.	1
Toplam :	27

Tablo 8 : VIII. Ulusal Patoloji Kongresi'ne sunulan bildirilerin kaynak sayısına göre dağılımı.

Kaynak Sayısı	Bildiri Sayısı	Oranı (%)
1-4	14	8.69
5-8	44	27.34
9-12	53	32.92
13-16	28	17.39
17-20	13	8.7
21-24	5	3.10
25+	4	2.48

amacı ile sayıların yardımına başvuruldu. Ortaya çıkan tablolardan kesin sonuçlara gitmek zordur. Ancak bazı net sonuçlar şöyle sıralanabilir:

Tablo 9 : VIII. Ulusal Patoloji Kongresi'ne sunulan bildirilerin en yeni kaynak tarihine göre dağılımı.

En Yeni Kaynak Tarihi	Bildiri Sayısı	Oranı (%)
1988	28	17.39
1987	46	28.57
1986	31	19.25
1985	20	12.42
1984	12	7.45
1983	4	2.48
1982	5	3.10
1981	1	0.62
1980	3	1.86
1980 öncesi	11	6.83

1. Bildiri sunanların büyük kısmı tek bildiri ile katılmışlardır.
2. Bildirilerin en büyük kısmını vaka takdimleri oluşturmuş, bir tür döküm niteliği taşıyan "retrospektif çalışmalar" ikinci sırayı almıştır.
3. Patoloji ile ilgili kurumlar kongreye çok farklı katkılar sağlamış, bildirilerin % 60'tan fazlası sadece 5 kurumdan gelmiştir (Hacettepe, Ankara Numune, İstanbul Tıp, Cerrahpaşa, Ege T.)
4. Bildirilerin % 54'ü son iki yılın kaynaklarını içermemektedir.

Son olarak da bu sayısal değerlendirmelerin kongrelerin bilimsel açıdan değerlendirilmesinde sınırlı bir katkısı olacağını tekrarlamak istiyoruz. Eğer böyle çabalar için bir zemin yaratılmasına yardımcı olursa, çalışma amacına ulaşmış olacaktır.

KAYNAKLAR

1. K. Güven. Üniversitelerde 1970-1989 arası araştırma tablosu. Cumhuriyet Bilim Teknik. 1980; 183; 9-10.
2. A. Onat. Üst düzeyde tıp araştırmalarımızın uluslararası sitasyon açısından değerlendirilmesi. Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Dergisi. 1984; 15(1): 113-120.